

ISSN 2786-5274 Print
УДК 001.32:1 /3/(477)(02)

DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-12\(40\)](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-12(40))

**«Наукові інновації та передові технології» (Серія «Управління та адміністрування»,
Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»):
журнал. 2024. № 11(39) 2024. С. 1834.**

*Рекомендовано до друку Президією Всеукраїнської Асамблеї докторів наук з державного управління
(Рішення від 06.12.2024, № 3/12-24)*

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації:
серія КВ № 24962-14902Р від 13.09.2021 р.*

*Журнал видається за наукової підтримки: Інституту філософії та соціології Національної Академії Наук
Азербайджану (Баку, Азербайджан), громадської організації «Асоціація науковців України», громадської організації
«Християнська академія педагогічних наук України» та громадської організації «Всеукраїнська асоціація педагогів і
психологів з духовно-морального виховання».*

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 30.11.2021 № 1290
журналу присвоєно категорію "Б" із права**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 01.02.2022 № 89
журналу присвоєно категорію "Б" із педагогіки**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 07.04.2022 № 320 журналу
присвоєно категорію "Б" із економіки та державного управління**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 20.06.2023 № 768 журналу
присвоєно категорію "Б" зі спеціальностей 073 - менеджмент, 076 - підприємництво
та торгівля, 015 - професійна освіта**

**Згідно наказу Міністерства освіти і науки України від 23.08.2023 № 1035 журналу
присвоєно категорію "Б" зі спеціальності 053 - психологія**

*Наукове видання включено до міжнародної наукометричної
бази Index Copernicus, міжнародної пошукової системи Google
Scholar та до міжнародної наукометричної бази даних Research Bible.*

*Журнал заснований з метою розвитку вітчизняного наукового потенціалу у галузях державного управління,
права, економіки, психології, педагогіки та його інтеграції у світовий науковий простір, шляхом оприлюднення
результатів наукових досліджень.*

Головний редактор:

Романенко Євген Олександрович — доктор наук з державного управління, професор, Заслужений юрист України, полковник Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України, Президент громадської наукової організації «Всеукраїнська асамблея докторів наук з державного управління» (Київ, Україна)

Крижова О.А. <i>СУЧАСНИЙ СТАН ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ</i>	122
Обушна Н.І. <i>НОВИЙ ПУБЛІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК СИСТЕМНА КОМПОЗИЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ ІНКОРПОРАТИВНИХ УПРАВЛІНСЬКИХ ПІДХОДІВ У ПУБЛІЧНОМУ СЕКТОРІ</i>	136
Петрос О.М. <i>ЕВОЛЮЦІЯ ПОЛІТИКИ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ СОЦІАЛЬНОЇ ІНКЛЮЗІЇ У СФЕРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ</i>	147
Ткачова Н.М., Собкалова Н.П. <i>ГЕНДЕРНИЙ АУДИТ НА ПУБЛІЧНІЙ СЛУЖБІ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЕРЖАВНОЇ ГЕНДЕРНОЇ ПОЛІТИКИ</i>	161
Філіппова В.Д., Беган М.П. <i>СТРУКТУРА МЕХАНІЗМІВ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ</i>	169
Форсюк В.С. <i>РОЛЬ ПРЕС-СЛУЖБИ У ПІДВИЩЕННІ ПРОЗОРОСТІ ТА ВІДКРИТОСТІ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ</i>	179
Хряпинський А.П. <i>ЕВОЛЮЦІЯ СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТКУ ПІДХОДІВ ДО ПРОТИДІЇ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ</i>	186
Юдіна Т.С., Вівсяник О.М. <i>ОПТИМІЗАЦІЯ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ У СФЕРІ НАДАННЯ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПОСЛУГ</i>	195
Яременко О.І., Климчук О.В. <i>ІМПОРТ АГРАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНУ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ</i>	204
Артюшок В.С., Гринчук Ю.С., Сігасва Т.Є. <i>АДАПТАЦІЯ СТРАТЕГІЧНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ДО ВИКЛИКІВ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ</i>	211
Гречаник Н.І., Стеценко В.І., Боровиков О.В. <i>РОЗРОБКА СТРАТЕГІЙ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ У ВОЄННИЙ ПЕРІОД</i>	223
Дворська І.В. <i>МЕДИЧНИЙ ТА РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ ТУРИЗМ ПОСТВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ</i>	240

УДК 351.863

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-12\(40\)-204-210](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-12(40)-204-210)

Яременко Олександр Іванович кандидат наук з державного управління, доцент, декан факультету права, публічного управління і менеджменту, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, <https://orcid.org/0000-0002-3053-2257>

Климчук Олександр Васильович доктор економічних наук, професор кафедри публічного управління та менеджменту, Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, <https://orcid.org/0000-0002-9427-9561>

ІМПОРТ АГРАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНУ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Анотація. У статті розглянуто важливість забезпечення продовольчої безпеки в Україні в умовах військового стану, коли порушення логістики та окупація частини територій значно ускладнили доступ до продовольства. Особливу увагу приділено можливостям використання альтернативних джерел енергії, таких як дигестат, для зниження собівартості виробництва та зменшення залежності від дорогих ресурсів. Згідно з дослідженнями, застосування біодобрив може підвищити врожайність до 50%, що є важливим для забезпечення стабільного постачання продовольства.

Розглянуто також пропозиції щодо покращення інвестиційно-інноваційної діяльності в аграрному секторі, зокрема вдосконалення механізмів залучення інвестицій. Для підтримки сталості аграрного виробництва необхідно зосередитись на розвитку інфраструктури, модернізації тваринницьких комплексів та створенні потужностей для переробки продукції. Okремо зазначено важливість спрощення державних процедур щодо реєстрації пестицидів, агрохімікатів, фітосанітарних вимог, а також підтримки органічних виробників. Okреслені заходи для зменшення залежності від імпорту та стимулювання внутрішнього виробництва, а також забезпечення продовольчої безпеки через розширення експортних можливостей.

Механізми сталості агропродовольчого сектору охоплюють комплекс економічних, екологічних та соціальних стратегій, що дозволяють зберігати ресурси та забезпечувати ефективне функціонування аграрного сектору на довгострокову перспективу. Це включає зниження собівартості сільськогосподарських культур через використання альтернативних джерел енергії, підвищення якості продукції завдяки органічному землеробству, створення малих

переробних підприємств на селі для виробництва продуктів першої необхідності, стимулювання розвитку тваринництва, а також забезпечення аграріїв дешевими органічними добривами.

Ключові слова: аграрна продукція, державна політика, агропродовольчий сектор, продовольча безпека, міжнародний ринок.

Yaremenko Oleksandr Ivanovych Candidate of Sciences in Public Administration, Associate Professor, Dean of the Faculty of Law, Public Administration and Management, Vinnytsia State Pedagogical University named after Mykhailo Kotsiubynskyi, <https://orcid.org/0000-0002-3053-2257>

Klymchuk Oleksandr Vasyliovych Doctor of Economics, Professor of the Department of Public Administration and Management, Vinnytsia State Pedagogical University named after Mykhailo Kotsiubynskyi, <https://orcid.org/0000-0002-9427-9561>

IMPORT OF AGRICULTURAL PRODUCTS TO UKRAINE IN THE CONTEXT OF FOOD SECURITY IN THE CONDITIONS OF MARTIAL LAW

Abstract. The article examines the importance of ensuring food security in Ukraine under martial law, when disruptions in logistics and the occupation of parts of the territory have significantly complicated access to food. Special attention is paid to the possibilities of using alternative energy sources, such as digestate, to reduce production costs and reduce dependence on expensive resources. According to research, the use of biofertilizers can increase yields by up to 50%, which is important for ensuring a stable food supply.

Proposals for improving investment and innovation activities in the agricultural sector, in particular, improving investment attraction mechanisms, were also considered. In order to maintain the sustainability of agricultural production, it is necessary to focus on the development of infrastructure, the modernization of livestock complexes and the creation of capacities for processing products. The importance of simplifying state procedures for registration of pesticides, agrochemicals, phytosanitary requirements, as well as support for organic producers is highlighted separately. Measures are outlined to reduce dependence on imports and stimulate domestic production, as well as ensure food security through the expansion of export opportunities.

Mechanisms of sustainability of the agro-food sector include a complex of economic, ecological and social strategies that allow to preserve resources and ensure the effective functioning of the agrarian sector for the long term. This includes reducing the cost of agricultural crops through the use of alternative energy sources, improving the quality of products thanks to organic farming, creating small processing enterprises in the countryside for the production of basic necessities,

stimulating the development of animal husbandry, as well as providing farmers with cheap organic fertilizers.

Keywords: agricultural products, state policy, agro-food sector, food safety, international market.

Постановка проблеми. В умовах російського вторгнення та відмови від імпорту енергоносіїв з Білорусі та рф пошук шляхів забезпечення продовольчої безпеки є надзвичайно актуальним. Одним із найшвидших рішень є використання потенціалу сільського господарства, впровадження органічного виробництва та переробка відходів на альтернативні джерела енергії та добрив для зниження собівартості продукції. Питання забезпечення продовольчої безпеки в сучасних умовах досліджують науковці, зокрема В. Бондаренко, О. Ніконенко, Г. Калетнік, Д. Токарчук, М. Яремчук та ін. Однак, в умовах військового стану розробка ефективних заходів продовольчої безпеки залишається невирішеною та потребує подальшого обґрунтування напрямів вирощування і переробки продукції агропромислового комплексу (АПК). Підприємства АПК відіграють важливу роль у національній економіці, забезпечуючи продовольчу безпеку, створення робочих місць та розвиток суміжних галузей. Вони сприяють також зростанню експорту аграрної продукції та технологій [1–4].

Метою статті є дослідження впливу імпорту аграрної продукції на забезпечення продовольчої безпеки України в умовах воєнного стану. Аналізу піддадуться ключові фактори, що визначають залежність країни від імпорту сільськогосподарської продукції, а також стратегічні шляхи зменшення цієї залежності через розвиток внутрішнього виробництва та альтернативні джерела постачання. Основним завданням статті є виявлення механізмів і рекомендацій щодо забезпечення сталості агропродовольчого сектору, стабільності продовольчої ситуації та зміцнення національної продовольчої безпеки в умовах війни та економічної нестабільності [1, 3].

В умовах військових дій, порушення логістики та окупації частини територій, забезпечення продовольчої безпеки стає одним із головних завдань держави. Важливою умовою стабільного забезпечення продовольства є можливість постійного доступу населення до достатньої кількості продуктів, без ризику втрати цього доступу через економічні чи логістичні шоки. У ситуації зростання цін на добрива, паливо та низькими закупівельними цінами на продукцію агросектору, використання альтернативних джерел підживлення, таких як дигестат, може допомогти знизити собівартість виробництва і зменшити залежність від дорогих ресурсів [2, 4].

Дослідження Г. Калетніка показують, що застосування біодобрив (дигестату) може підвищити врожайність на 10–50%, але точний прогноз складний через вплив інших чинників. Для удобрення 1 га поля необхідно 120 кг мінеральних добрив, тоді як для біодобрив вистачає 500 кг при

однаковій врожайності. Загрозу продовольчій безпеці спричинив зрив весняної посівної кампанії 2022 року через бойові дії та окупацію частини територій, що призвело до зниження врожайності, обробітку земель і експорту зерна [1, 4].

І. Фурман вважає, що покращення інвестиційно-інноваційної діяльності в аграрному секторі потребує удосконалення механізмів залучення інвестицій, особливо в умовах військового стану, коли держава повинна гарантувати ці інвестиції для АПК [3, 4].

Основними шляхами покращення структури прибутку підприємства є визначення пріоритетних напрямків його використання, що забезпечить розвиток, аналіз динаміки та факторів прибутку, виявлення резервів для його максимізації та ефективне планування. У контексті зростання цін на продовольство та відкриття «зернового» коридору, доцільно реалізовувати надлишки продукції на ринки ЄС. У січні-листопаді 2022 року експорт склав 40,7 млрд дол., імпорт – 49,2 млрд дол., із негативним сальдо 8,5 млрд дол.

Н. Яремчук зазначає, що основними напрямками розвитку виробництва та переробки зерна в Україні мають бути: розбудова інфраструктури через нові елеватори, стимулювання вирощування зернових 1–2 класу за допомогою насінництва та прогресивних технологій, зменшення експортних квот на зерно і заборона вивезення твердих сортів пшениці для розвитку власного виробництва макаронних та хлібобулочних виробів, а також створення потужностей для переробки фуражного зерна на спирт та біоетанол на базі приватизованих спиртових заводів [2, 3].

Для забезпечення продовольчої безпеки під час воєнного стану в Україні запроваджено такі заходи [1, 2, 4]:

- 1) спрощення реєстрації пестицидів та агрохімікатів на період воєнного стану і 90 днів після його завершення;
- 2) розширення переліку агрохімікатів, дозволених до ввезення, виробництва та застосування без державної реєстрації;
- 3) спрощення процесу відбору зразків і уповноваження приватних лабораторій;
- 4) полегшення фітосанітарних вимог для переміщення рослинної продукції та можливість оформлення електронного сертифіката;
- 5) надання можливості органічним виробникам, сертифікованим за стандартами ЄС, перейти на українські стандарти без перехідного періоду та отримати державну підтримку;
- 6) відтермінування вимог щодо контролю за харчовими продуктами на 3 роки після завершення воєнного стану;
- 7) спрощення транзиту живих тварин через країни з небезпечними хворобами, за умови їх походження з господарств без таких хвороб.

Незважаючи на військовий стан, у 2023 році динаміка зовнішньої торгівлі продукцією АПК України сприятиме відновленню втрат 2022 року.

Очікується зростання експорту агропромислової продукції, покращення ситуації з імпортозалежними групами продовольства та розширення внутрішнього попиту. Поряд з забезпеченням продовольчої безпеки, важливим залишається подолання дефіциту енергоресурсів, що може бути досягнуто через переробку аграрної продукції та відходів харчових підприємств на альтернативні джерела енергії.

Механізми забезпечення сталості агропродовольчого сектору включають різноманітні заходи та стратегії, які дозволяють ефективно поєднувати економічні, екологічні та соціальні аспекти розвитку. Це забезпечує не тільки стабільність продовольчого виробництва, а й збереження природних ресурсів для майбутніх поколінь (рис. 1).

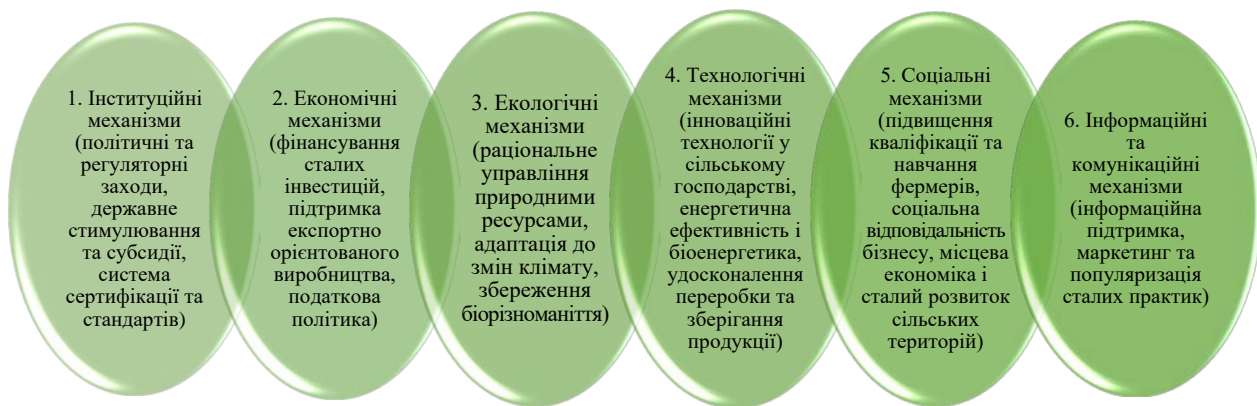

Рис. 1. Механізми забезпечення сталості агропродовольчого сектору

Забезпечення сталості агропродовольчого сектору вимагає впровадження комплексних заходів, спрямованих на покращення екологічних, економічних та соціальних аспектів виробництва та споживання агропродовольчих товарів (табл. 1).

Для забезпечення продовольчої безпеки в умовах військового стану доцільно інвестувати в промислові агровиробництва, орієнтовані на технічні та зернові культури, які використовуватимуться як паливо та корм для тварин. Великі тваринницькі та птахівничі комплекси варто модернізувати, створюючи підсобні виробництва для виробництва біогазу. Агровиробництво має зосереджуватися на сталих і кліматично дружніх рішеннях, таких як точне землеробство, сівозміни, біорізноманітність та дрібномасштабне тваринництво з високими стандартами добробуту тварин [1, 4].

Таблиця 1

Рекомендації щодо забезпечення сталості агропродовольчого сектору

Рекомендації	Характеристика
1	2
	<i>Залучення інновацій та нових технологій</i>
<i>Впровадження інноваційних технологій</i>	Використання новітніх технологій, таких як точне землеробство, біотехнології, генетично модифіковані культури, що підвищують врожайність і стійкість до змін клімату
<i>Автоматизація та цифровізація</i>	Впровадження систем управління даними на фермах, використання датчиків для моніторингу стану ґрунтів, рослин та тварин, що дозволяє оптимізувати витрати ресурсів
	<i>Збереження природних ресурсів</i>
<i>Збереження водних ресурсів</i>	Впровадження ефективних методів зрошення, таких як крапельне зрошення та зберігання дощової води
<i>Збереження біорізноманіття</i>	Ведення сільського господарства з використанням сівозмін, інтегрованих підходів до боротьби зі шкідниками та захисту
<i>Покращення якості ґрунтів</i>	Використання органічних добрив, органічного землеробства, агролісомеліорацій та інших заходів для збереження родючості ґрунтів
<i>Підтримка місцевих виробників та розвитку малих підприємств</i>	Створення сприятливих умов для малих і середніх агропідприємств, зокрема шляхом надання пільгових кредитів, субсидій на придбання техніки та модернізацію
<i>Розвиток місцевих ринків</i>	Стимулювання споживання місцевої продукції через підтримку кооперацій, створення коротких ланцюгів поставок та розширення доступу до локальних ринків
	<i>Покращення політики та регулювання</i>
<i>Зміцнення інституційної спроможності</i>	Розробка і впровадження ефективних політик щодо сталого розвитку агропродовольчого сектору, включаючи законодавчі ініціативи для захисту довкілля та стимулювання інвестицій
<i>Забезпечення продовольчої безпеки</i>	Розробка національних стратегій продовольчої безпеки, які включають заходи з диверсифікації постачання та виробництва, забезпечення стабільних запасів стратегічних продуктів
<i>Розвиток екологічно чистого виробництва</i>	
<i>Перехід до органічного землеробства</i>	Підтримка органічного землеробства через надання субсидій, розвиток стандартів і сертифікації органічної продукції, створення попиту на органічні продукти на ринку
<i>Скорочення використання хімічних добрив</i>	Підвищення екологічних стандартів для агропромислових підприємств з метою зменшення негативного впливу на навколишнє середовище
	<i>Підвищення ефективності переробки та збереження продукції</i>
<i>Інвестування в інфраструктуру переробки</i>	Створення та модернізація складів, холодильних камер та переробних підприємств, що дозволяє зменшити втрати продукції
<i>Розвиток альтернативних джерел енергії</i>	Використання біоенергетичних технологій, біогазу, енергозберігаючих технологій для зменшення залежності від традиційних енергетичних ресурсів і підвищення енергетичної незалежності агросектору
	<i>Підвищення освіти та обізнаності</i>
<i>Навчання фермерів та агропідприємців</i>	Проведення курсів і тренінгів для фермерів щодо сталого ведення господарства, інноваційних технологій, управління ресурсами
<i>Підвищення екологічної свідомості</i>	Стимулювання попиту на екологічно чисті та органічні продукти через інформаційні кампанії та маркетинг сталих продуктів
	<i>Адаптація до змін клімату</i>
<i>Стратегії адаптації до кліматичних змін</i>	Розробка адаптаційних стратегій для сільського господарства з урахуванням змін клімату (напр., вибір стійких до посухи культур, зменшення викидів парникових газів)
<i>Підтримка досліджень</i>	Фінансування досліджень, що сприяють адаптації агропродовольчого сектору до змін клімату

Таким чином, важливість удосконалення виробництва та переробки продукції АПК для забезпечення продовольчої безпеки полягає в зниженні собівартості сільськогосподарських культур завдяки альтернативним джерелам енергії; підвищенні якості продукції та адаптуватися до стандартів ЄС через органічне землеробство; створенні малих переробних підприємств АПК для виробництва продуктів першої необхідності на селі; стимулюванні розвитку тваринництва, в тому числі в ОСГ; забезпеченні аграріїв дешевими органічними добривами (дигестатом). Реалізація цих заходів підвищить продовольчу безпеку та конкурентоспроможність продукції АПК, доповнюючи План забезпечення продовольчої безпеки в умовах воєнного стану. Перспективним напрямом є модернізація переробних підприємств АПК.

Висновок. Сталий розвиток агропродовольчого сектору вимагає комплексного підходу, що включає інновації, екологічні стандарти, підтримку місцевих виробників та адаптацію до змін клімату. Лише спільні зусилля держави, бізнесу і громадян дозволять забезпечити продовольчу безпеку та стабільність у аграрному секторі. Забезпечення сталості агропродовольчого сектору є складним процесом, що вимагає інтегрованого підходу, який охоплює політичні, економічні, соціальні, екологічні та технологічні аспекти. Це потребує координації зусиль державних органів, бізнесу та громади для забезпечення стабільного і сталого розвитку сільського господарства, збереження природних ресурсів і досягнення продовольчої безпеки на довгострокову перспективу.

Література:

1. Мельник Т. М., Пугачевська К. С. Імпортозалежність економіки України і пріоритети селективного імпортозаміщення. *Економіка України*. 2016. № 4. С. 29-44.
2. Ніконенко О.А. Методичне забезпечення формування продовольчої безпеки України. *Агровіт*. 2022. № 9-10. С. 86-92.
3. Пугач С., Візнюк І, Долинний С. Аналіз ефективності розроблених процедур та політик в сфері громадського здоров'я для підвищення резильєнтності волонтерів під час воєнного конфлікту. *Суспільство та національні інтереси*, 2024. Вип. 1 (1). С. 70-80.
4. Цап М.В. Макроекономічні передумови державної структурної політики імпортозаміщення в Україні. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія «Економічні науки». Вип. 8. Ч. 1. Херсон: ХДУ. 2014. С. 46-50.

References:

1. Nikonenko, O.A. (2022). *Methodychne zabezpechennia formuvannia prodovolchoi bezpeky Ukrainy* [Methodological support for the formation of food security of Ukraine]. *Ahrosvit*, 9-10, 86-92 [in Ukrainian].
2. Melnyk, T. M., Puhachevska, K. S. (2016). *Importozalezhnist ekonomiky Ukrainy i priorytety selektyvnoho importozamishchennia* [Import dependence of Ukrainian economy and priorities of selective import substitution]. *Ekonomika Ukrainy – Economy of Ukraine*, 4, 29-44 [in Ukrainian].
3. Puhach S., Vizniuk I, Dolynnyi S. (2024). *Analiz efektyvnosti rozroblenykh protsedur ta polityk v sferi hromadskoho zdorov'ia dlia pidvyshchennia rezyliientnosti volonteriv pid chas voiennoho konfliktu* [Analysis of the effectiveness of the developed procedures and policies in the field of public health to increase the resilience of volunteers during military conflict]. *Suspilstvo ta natsionalni interesy*, 1 (1), 70-80 [in Ukrainian].
4. Tsap, M.V. (2014). *Makroekonomichni peredumovy derzhavnoi strukturnoi polityky importozamishchennia v Ukraini* [Macroeconomic prerequisites of the state structural policy of import substitution in Ukraine]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu*. Seriiia «Ekonomichni nauky». Kherson: KhDU, 8(1), 46-50 [in Ukrainian].